

پیاده روها، فضاهای شهری فراموش شده (نمونه موردی زاهدان)

عبدالحمید بحرپیما^۱، کریم بخش ترشابی^۲

۱- عضو هیئت علمی گروه مهندسی عمران دانشگاه سیستان و بلوچستان

۲- عضو هیئت علمی گروه مهندسی معماری دانشگاه سیستان و بلوچستان

bahrpeyma@hamoon.usb.ac.ir

torshabi@arts.usb.ac.ir

خلاصه

پیاده رو بخش هایی از معابر شهری با بیشترین نقش اجتماعی هستند که در آنها تسلط با عابر پیاده بوده و فضایی برای انجام فعالیت های مختلف شهری محسوب می شوند. این فعالیت ها چه از نوع تفریحی، خرید، اجتماعی و... تحت تاثیر کیفیت های فضاهای پیاده روها که بخش قابل توجهی از فضاهای شهری هستند می باشند. برای غالب پیاده روها طراحی اصولی انجام پذیرفته است و غالب پیاده روها به مرور زمان با شکل گیری دانه های حاشیه خیابان ها شکل گرفته اند. آسیب های فراوانی را در جداره ها، مبلمان و کف پیاده روها می توان مشاهده نمود. به طوریکه اختلاف سطح های فراوان در سطح پیاده روها امکان تردد برای عابرین بالخصوص معلولین و سالمندان را با مشکل مواجه می کند. همچنین جداره های پیاده روها که باید نماهای پویا و فعال باشند و به آسایش شهروندان و عابرین پیاده کمک کنند، باعث اغتشاش در روحیه شهروندان خواهند شد. چون جداره ها بدون ضابطه و بدون طرح مناسب شکل گرفته اند. مقاله حاضر بر آنست تا با توجه به نقش پیاده رو در شکل گیری سیما و منظر شهری به عملکردهای مهم و در خور شان پیاده روها توجه داشته باشد، عوامل اغتشاش و آسیب های موجود پیاده روها در سطح شهر زاهدان را معرفی نموده. و برای بهبود آن راهکار مناسب ارائه نماید. روش تحقیق بصورت کتابخانه ای و میدانی می باشد. و از نمونه موردی نیز جهت هر چه بهتر بیان کردن مساله تحقیق استفاده میشود.

واژگان کلیدی: پیاده روها، معابر، عابر پیاده، فضاهای شهری، نماهای فعال

۱. مقدمه

در دوره ی معاصر مشکلات کلان شهرها فقط در ازدیاد جمعیت، ترافیک، گران، اقتصاد و نابه سامانی های زیست محیطی و ... خلاصه نمی شود؛ بلکه انواع ناهنجاری های رفتاری، مشکلات اجتماعی و فشارهای روحی و روانی ناشی از سیمای ناخوشایند بصری نیز خود دلایل کافی برای افزایش مسائل زندگی مدرن شهری و تنگ تر شدن عرصه بر جامعه ی امروزی است. به یقین آرامشی که از نمای مناسب شهری حاصل می شود، بی تأثیر در زندگی شهروند امروزی نخواهد بود؛ به گونه ای که گاهی این احساس، خستگی را از انسان خسته از کار و تلاش و هیاهوی روزانه گرفته و با آرامشی پایدار، او را تا در منزل بدرقه می کند. لذا تأثیری که سیمای آرامش بخش شهری به او عطا کرده است، پشتوانه ای معنوی برای ارتباط خانوادگی و به ارمغان بردن این حس به درون خانه می شود. پرداختن به مسائلی همچون پیاده روها و تأثیر عملکرد آن در سیمای هویت شهر در عصر حاضر، سیما و نمایی از شهر مورد توجه است که با طرح های بدیع و مدرن، رنگ های گرم و تند و تابلوهای رنگارنگ نئون به همراه نورپردازی های شبانه، جذابیت خود را حفظ کرده و خودنمایی کند، بی توجه به این که این فضاهایی مثل پیاده روها چه تأثیری در ذهن مخاطب شهری و شهروند ساکن شهر خواهد گذارد. پیاده و پیاده روها جزء لاینفک زندگی شهری به شمار می آیند. پیاده روی به عنوان یک فعالیت مفرح ولذت بخش، سهم قابل توجهی از اوقات شهروندان در شهرهای مختلف دنیا را در بر می گیرد یکی از اقدامات ارزشمندی که در سالهای اخیر در کشور ما در این زمینه صورت گرفته، احداث محورهای مخصوص عابر پیاده در شهرهای تهران، تبریز و مشهد می باشد. در شهرهای امروزی پیاده روها به آشفته ترین فضاهای شهری و بی قانون ترین گذرگاه ها تبدیل شده اند. در این گذرگاه ها حرکت ایمن عابران با گذر موتورسواران و قرار گرفتن اشیا و وسایل مغازه داران تهدید می شود. این در حالی است که پیاده روها به عنوان اصلی ترین معابر شهری می بایست قابل اعتماد و ایمن برای پیاده ها باشند.